Rok II. Gniezno 15. Kwietnia 1890. Nr. 4.

POLECENIA

KSIĘGARSKIE I KUPIECKIE

dla Duchowieństwa archidyecezyi Gnieźnieńsko-Poznańskiej, dyecezyi Chełmińskiej i Wrocławskiej.

„POLECENIA“ wychodzą 15. każdego miesiąca z przesyłką bezpłatną do wszystkich Księży powyższych dyecezyi.

Ogłoszenia należy przesyłać najpóźniej do 25. każdego miesiąca do ekspedycyi „POLECEŃ“ (księgarni J. B. Langiego) w Gnieźnie.

Cena wiersza jednołamowego 25 fen. Przy kilkorazowem powtórzeniu ogłoszenia udziela się odpowiedniego rabatu.

NOWOŚCI LITERACKIE.

Arcybiskupi Gnieźnieńscy, Metropolici i Prymasowie Polski, które w dzisiejszym numerze Drukarnia Kuryera Poznańskiego poleca naszym Szanownym Czytelnikom, zasługuje rzeczywiście na szerokie poparcie w kołach Czcigodnego Duchowieństwa i czytającej Publiczności, mającej upodobanie w doborowych dziełach historycznych. Gruntownej i wyczerpującej, na źródłach archiwalnych opartej historyi Arcybiskupów i Metropolitów gnieźnieńskich dotychczas nie mieliśmy. Pierwszy, nieboszczyk Ks. Biskup-nominat Dr. Korytkowski, mając przed sobą otwarte skarby archiwów gnieźnieńskich, podjął się tej pracy i szczęśliwie jej dokonał, — ale zaledwie połowę pierwszego tomu widział wydrukowaną, kiedy choroba śmiertelna wytrąciła mu z ręki pióro korektora. Olbrzymie to dzieło jest na ukończeniu. Po Arcybiskupie Wydżdze następuje kardynał Michał Radziejowski, który już wchodzi w wiek 18ty († 1705) po nim idzie jeszcze 10 Arcybiskupów. 1. Stanisław Szembek, 2. Teodor Potocki, 3. Krysztof Antoni Szembek, 4. Antoni Komorowski, 5. Wład. Lubieński, 6. Gabryel Podoski, 7. Antoni Ostrowski, 8. Michał Poniatowski, 9. Ignacy Krasicki, 10. Ignacy Raczyński. Na tym ostatnim kończy się szereg Arcybiskupów gnieźnieńskich, a następują po nich Arcybiskupi gnieźnieńscy i poznańscy. Czcigodny autor miał wprawdzie zamiar opracowania życiorysów i tych ostatnich, — ale niestety śmierć przedwczesna nie pozwoliła mu dokonać tego dzieła. W ogóle całe czterotomowe opus jest bardzo zajmujące, podaje mnóstwo nieznanych materyałów; zajęcie to jednakże rośnie z każdym życio-

rysem, im więcej zbliżamy się do bardziej nam znanych czasów i epok. Mamy nadzieję, że Czcigodne Duchowieństwo poprze Drukarnią Kuryera Poznańskiego i umożebni jej wydrukowanie tego pomnikowego wydawnictwa.

Piotrkowczyk.

— Życiorys Ks. Jana Solikowskiego, przez **Ks. Antoniego Chmielowskiego.** Kraków 1890. 8°, str. 23.

Żywot ten skreślony popularnie, bez podania źródeł, z których autor czerpał, nie ma naukowej wartości. Zdobi go bardzo piękny testament Solikowskiego; autor wszakże nie tylko nie mówi skąd go wyjął, ale nawet, czy jest oryginalny, czy tłómaczony z łacińskiego języka. Solikowski był znakomitym mężem stanu, a zarazem troskliwym biskupem i pobożnym kapłanem. „Zygmuncie królu", odzywa się w testamencie, „proszę cię przez miłosierdzie Boga, abyś takiego na to miejsce Pasterza upatrzył, któryby się przed żadnym trudem nie cofał, wszechstronną czujność rozwijał, gorliwym był". Na str. 20 wydrukowano Golomiński zamiast Gomoliński (biskup łucki); kto ma być wymieniony tam Oks (?) trudno zrozumieć; Waleryana Kostki, biskupa wileńskiego (str. 19) historya nie zna, był tylko dla tej stolicy Waleryan Protaszewicz, zresztą rzecz wiadoma, że z Korony jeden tylko Ber. Maciejowski siedział na biskupstwie wileńskiem, zresztą sami Litwini. Szkoda, że autor, który przed kilku laty tak starannie opracował żywot prymasa Karnkowskiego, nie poświęcił takiejże pilności Solikowskiemu, który słusznie położony być może w rzędzie owych znakomitych pasterzy, prałatów i teologów, których szereg cały uświetnił dzieje Kościoła polskiego przy końcu XVI i na początku XVII wieku. Jakób Sobieski, w znanej swojej instrukcyi dla synów, na samem czele każe im co dzień słuchać Mszy św. i w tem trzymać się „świętego przysłowia wielkiej świątobliwości, godności i powagi Solikowskiego, arcybiskupa lwowskiego, który mawiał: że Msza ś. nikomu czasu nie weźmie, a jutrznia św. nikomu mieszka nie uszkodzi". (Wyd. II Instrukcyi, przez Ks. Jucewicza. Wilno 1840, str. 2). (Przegląd katol. 1890, Nr. 9).

— **Cissey,** Ludwika de: Żywot Siostry miłosierdzia od Przenajświętszego Sakramentu — zakonnicy Karmelitanki. Kraków 1890 (Gebethner i Sp.) 8°, str. 228. 3 marki.

— **Holzwuth:** Historya powszechna. Tom VII, część II. Warszawa. Red. Przegl. katol. Cena: 7,50 M. (Poprzednie tomy są jeszcze do nabycia za 54 M.)

X. Józef Krukowski, Dr. Ś. T., zamierza w jesieni b. r. wydać: „Rocznik kazań niedzielnych i świątecznych.“ Będą w nim po części kazania już drukiem ogłoszone w różnych Zbiorach kazań, po części całkiem nowe; między temi niektóre X. K. F. prob. w Dobrzech. — Całość stanowić będzie spory tom, który wymaga znacznego nakładu. Autor ogłasza więc przedpłatę w kwocie 8 Mk. za egzemplarz, którą także księgarnia J. B. Langiego w Gnieźnie przyjmuje. WW. Abonenci raczą zgłosić swe nazwiska korespondentką, a **po wyjściu** z druku, złożą należytość.

— Św. Ignacego ćwiczenia duchowne do użytku rekolekcyi kapłańskich, przekład z niemieckiego O. v. **Mehlen** T. J. Warszawa. (Druk Fr. Czerwińskiego), str. 252, 8°. 1 rs.

Z radością witamy wyborną tę książkę, podaną nam w pięknym przekładzie, a miejscami nader trafnie przerobioną przez wytrawnego w życiu wewnętrznem tłómacza. Będzie to doskonały podręcznik i do rekolekcyi samotnie i wspólnie odprawianych. Piękna pod względem typograficznym edycya i niska cena ułatwią bezwątpienia szybkie upowszechnienie tej szacownej a tak każdemu kapłanowi nieodzownej książki. (Przegląd katol. 1890, Nr. 12).

— Stopnie modlitwy. Tarnów 1889. Cena: 50 rs. kop.

— Śpiewy chóralne Kościoła Rzymsko-Katolickiego, zebrane z zabytków muzyki religijnej polskiej z XVI i XVII wieku przez **Aleksandra Polińskiego.** Warszawa 1890. Nakładem Redakcyi Echa Muzycznego.

— U stóp Przenajświętszego Sakramentu. Codzienne odwiedzanie Pana Jezusa w Sakramencie miłości oraz Najśw. Panny. Różaniec adoracyjny i krótkie codzienne officium, zebrała i ułożyła **Marya Rafaela.** Warszawa (druk Noskowskiego). Cena: 20 kop.

— **Wójcik,** Romuald Ks.: Pobożne czytania o świętym Wojciechu, biskupie i męczenniku Chrystusowym, z monografią kościoła parafialnego w Łanach Wielkich i obrazkiem. Warszawa 1890. Cena: 30 rs. kop.

— De cognitione humana ad mentem doctoris angelici S. Thomae Aquinatis, scripsit **Dr. Josephus Laskowski,** pro-

fessor catholicae religionis penes c. r. superiorem scholam realem. Leopoli 1889.

O poważnej tej pracy młodego teologa postaramy się podać niezadługo bliższe sprawozdanie.

— Manna quotidianum sacerdotum, sive preces ante et post Missae celebrationem, cum brevibus meditationum punctis, pro singulis anni diebus, edidit **Jacobus Schmitt** S. J. Dr. etc. tom. I. editio tertia. Friburgii Brisgovia (sumpticus Herder) 1889.

Istniała już od roku 1864 książka pod tyt.: „Manna Sacerdotum“, zawierająca modlitwy przede Mszą i po Mszy św. na każdy dzień roku; ale rzadko komu zdarzyło się ją spotkać. Mając przypadkiem pod ręką jeden egzemplarz, używałem go często od kilku lat i miałem sposobność się przekonać, jak wyborne jest to dziełko. Z przyjemnością więc dzielę się z naszymi Czytelnikami wiadomością, że wychodzi nowe wydanie u Herdera. Przede Mszą, a więcej jeszcze po Mszy św. pożądaną bywa kapłanowi jakaś książka do modlitwy pod ręką. — Dziękczynienia rytualne, jakkolwiek najpiękniejsze, zużywa się powtarzaniem; do modlitwy wnętrznej nie zawsze się jest jednakowo usposobionym; mieć więc przed sobą (by użyć wedle potrzeby) modlitwy poważne, a zarazem pobożne i niepowtarzające się, ale codzień inne — jest to zawsze miłem i często ożywia nabożeństwo. Otóż to zadanie spełnia całkowicie Manna sacerdotum — i tem jeszcze się zasługuje, że te modlitwy czerpie po większej części z Ojców świętych, a mianowicie z takich ascetów, jak św. Augustyn, ś. Efrem, św. Anzelm. Oprócz tych modlitw przede Mszą św. i po Mszy, są jeszcze na każdy dzień punkta do rozmyślania; w pierwszem wydaniu były one krócióttkie, o 3 wierszach, teraz są nieco rozszerzone; autor powiada, że je zaczerpnął z ascetów, jak de Ponte, Leńczycki, Avancini i t. p., wszelako tak je ściągnął, że z nich wszystek sok wycisnął. Do tych punktów nie przywięzujemy wartości. Jest też in Appendice dobry zbiór modlitw odpustowych i t. d. Ale to rzeczy podrzędne. Pierwsze wydanie było w 3 tomach, teraźniejsze, o ile z 1 tomu wnoszę, będzie miało 4. podzielonych jak brewiarz. Niniejszy tom kosztuje 3 marki. (Przegląd powszechny 1890, Nr. 75).

Ks. M. M.

— Der katholische Seelsorger. Wissenschaftlich-praktische Monatsschrift für den Clerus Deutschlands. Herausgeg. von Prof. **Dr. Heiner** und Prof. **Dr. Otten.**

II. Jahrg. 3. Heft. Paderborn (Ferd. Schöningh). 12 zeszytów rocznie. Cena: 4 Mk.

Inhalt: Mit welchem Rechte und in welchem Sinne betet die Kirche die Selbstgerechtigkeitspsalmen? (II. Teil). Von Prof. Dr. B. Schäfer. — Das Leben in der Natur und das christliche Leben. Von Prof. Dr. Otten. — Bewusstsein und Gewissen. Von Prof. Dr. Koessing. — Die Alters- und Invaliden-Versicherung und der katholische Seelsorger. (II. Teil). Von Reg.-Assessor Schmedding. — Die Verlöbnisämter der Gemeinden. Von Pfarrer Bayerschmidt. — Sakristei-Inventar. Von Pfarrer Pieper. — (Casus moralis). Liegt Restitutionspflicht vor? Von Pfarrer Dr. Wiehe. — Die Rubrik für das Fest S. Thomae Cant. Von Kaplan August Esser. — Gerichtsentscheidungen. — Testamente der Geistlichen. — Anfragen. — Litterarische Übersicht.

— Lebenserfahrungen eines Konvertiten aus dem Volke von **Ludwik Riedt.** Salgau. (Verlag von Hermann Kitz). 1890. Zweite veränderte Auflage. XII, 255. Cena: 2 marki.

Żadna może gałąź piśmiennictwa kościelnego nie jest tak bogata, jak literatura konwersyi. Każdego roku i w każdym niemal języku wychodzą nie tylko pojedyncze biografie znakomitszych konwertytów, lecz niekiedy liczyć można na tuziny broszury i poważne dzieła, opisujące powrót na łono Kościoła św. osób innego wyznania. Pierwsze niejako miejsce zajmują tu Anglicy i Niemcy. Jeżeli tym razem zwracamy uwagę na protestanta wirtemberskiego, urodzonego 30. Sierpnia 1833 r. z ubogiej rodziny wiejskiej, mamy tu głównie na względzie cudowne drogi Opatrzności Boskiej, jakiemi pociąga do siebie, co przed światem było wzgardzone. „Podnoszący z ziemie nędznego: a z gnoju wywyższając ubogiego, aby go posadzić z książęty, z książęty ludu swego.“ Psalm 112, w. 7 i 8. „Pan wzbudza z prochu nędznego: a z gnoju podnosi ubogiego.“ I Królewska, II, 8. Cała ta książka Ludwika Riedta jest jakoby nieprzerwanem pasmem uwielbiania i wysławiania dobroci Bożej. Już jako dwunastoletni chłopczyk poczuł Riedt pierwsze natchnienia łaski Boskiej, powołujące go do porzucenia błędów protestanty[illegible] i szukania prawdy nieomylnej. Gdzie tylko nadarzyła mu się sposobność odwiedzania kościoła katolickiego, z niepojętą radością wewnętrzną wstępował do niego i z dziwną swobodą klękał przed Panem Jezusem w Najświętszym Sakramencie Ołtarza utajonym, gdzie w najgłębszej skrusze błagał o poznanie prawdy i oświecenie go, jakiemi drogami ma odtąd

postępować, by do tej prawdy niezłomnej doszedł. Piętnaście lat przechodził Riedt najrozmaitsze koleje, nagabywany przez kaznodziei swego wyznania i przez inne osoby wpływowe, które wszelkiemi sposobami starały się go odwieść od powrotu na łono Kościoła katolickiego. Badanie zasad i obrzędów kościoła wschodniego utwierdzały Ludwika w tem przekonaniu, iż protestantyzm nie jest pierwotnym kościołem chrześciańskim. Dłuższa podróż po krajach wschodnich: pobyt w Jerozolimie i Carogrodzie zachwiały do reszty jego przypuszczenie, iż w protestantyzmie może znaleść spokój dla swej duszy. Mianowicie zwiedzanie najznakomitszych miejsc, uświęconych życiem, cudami i męką Zbawiciela, doprowadziło go do niewzruszonego przekonania, iż tylko Kościół katolicki przechowuje w całości i nieskazitelności to wszystko, co Pan Jezus nauczał i do zbawienia naszego jako nieodzownie potrzebne środki ustanowił. Atoli jeszcze nie wybiła godzina, w której Pan Jezus zbłąkaną owieczkę swoję, Ludwika Riedta, miał wprowadzić do jednej owczarni swojej, do jednego Pasterza. Jakoby drugi Józef egipski miał także Ludwik przebyć próbę cnoty czystości wobec angielskiej Putyfarowej. Długi znowu szereg najprzykrzejszych doświadczeń utwierdził tylko Ludwika w tej żywej a niewzruszonej wierze, iż Opatrzność Boska nieustannie czuwa nad nami i cudownemi iście drogami wiedzie nas do ostatecznego przeznaczenia naszego. Były czasy, gdzie dwa lub trzy dni w największej pozostawał nędzy, bez dachu, bez kawałka chleba: noc przepędzał na ławie pomiędzy drzewami miejskiej alei, a dzień w kościele przed Najświętszym Sakramentem. Wzruszające są opisywane przez Riedta owe drogi Opatrzności Bożej, jakiemi go do coraz wyższej prowadziła doskonałości zaparcia siebie samego. Jeżeli u którego konwertyty poznaliśmy czystą i bezinteresowną intencyę przy jego powrocie do Kościoła katolickiego: to u Ludwika Riedta każdy niemal krok i każda epoka w dziejach jego konwersyi przekonuje nas jak najdobitniej o tem, iż żadne pobudki egoistyczne, żadne wyrachowania samolubne, żadne względy materyalne nie powodowały go do opuszczenia protestantyzmu i uroczystego wyznania wiary katolickiej, jakie złożył w r. 1860. Wstąpiwszy potem do wojska papiezkiego, walczył przeciwko Piemontczykom za sprawę Piusa IX, został rannym, wycierpiał wiele w długiej niewoli, a wróciwszy do swej ojczyzny, pojął żonę jako leśniczy, i dotąd buduje katolików przykładnem życiem swojem. Jedynie na powtórne prośby i silne nalegania wielu osób wpływowych i wysokich dostojników dał się Ludwik Riedt nakłonić do opisania tych tak rozlicznych doświadczeń własnego żywota, a książkę tę po-

święcił sławnemu dziejopisarzowi narodu niemieckiego, Księdzu Prałatowi i Profesorowi Dr. Janowi Janssenowi. Na końcu tego pisma dodaje autor: „Ani osobista próżność, ani chełpliwość spowodowały mię do napisania tych doświadczeń życia mojego. Wiem, iż podrzędne zajmuję miejsce w świecie, i że żadnego nie posiadam wpływu ani znaczenia; ale nie mniej wiadomo mi, iż okupiony jestem Najdroższą Krwią Jezusa Chrystusa i przeznaczony dla radości niebieskiej. Na miejscach cudownych zawieszają zwykle ślubnie z napisem: „Bogu dzięki, doznałem pomocy;“ albo: „Chwała Bogu, Marya wyjednała mi pomoc“. Taką ślubnią jest niniejsza książka, zawieszona na trakcie żywota ziemskiego, w cudownym tumie tego świata. Ma ona głosić światu: „„Dzięki Bogu, doznałem pomocy; z błędu doszedłem do prawdy, z ciemności do światłości, z wątpliwości do niezachwianej wiary, z niepokoju serca do rzeczywistego i trwałego pokoju i zupełnej szczęśliwości.““

X. H. K.

— **Ziegler:** Maipredigten Das salomonische starke Weib. Mit Benützung der Schriften der hl. Brigitta, des hl. Bernhard und anderer hl. Väter. Regensburg (Manz) 1890. 8° duże, str. 144. Cena: 1,20 Mk.

— Il Concilio di Vicenza, episodio della storia del Concilio de Trento (1537 – 1538). Estratto dagli Atti del R. Istituto veneto di scienze lettere ed Arti, par **Bernardo Morsolin**. Venezia 1889.

Autor opowiada szczegółowo rokowania, prowadzone przez Pawła III z Wenecyą, w celu zgromadzenia w Vicenzy Soboru, tak długo oczekiwanego przez wszystkich. Opisuje położenie miejsca i poczynione już przygotowania na przyjęcie spodziewanych prałatów; wylicza legatów wybranych dla przewodniczenia obradom, teologów i innych duchownych, wysłanych przez dwór rzymski. Kreśli obraz przyjęcia, jakiego doznali wysłańcy rzymscy; wyjaśnia, jak po powrocie ze zjazdu w Nizzy, Paweł III był zmuszony odroczyć jeszcze na chwilę zebranie Soboru, by dać Karolowi V i Franciszkowi I czas i sposobność wysłania nań swoich posłów, i jak wreszcie, gdy w 1539 r. nie zjawili się w Vincenzy ani książęta ani prałaci, Sobór na czas nieoznaczony zawieszony został. (Przegląd katol. 1890, Nr. 7).

F. Ch.

— Il sacerdozio dalla primitiva sua origine fino al presente, da **Carlo Vini.** Prato 1889. (Kapłaństwo od jego początku aż do czasów dzisiejszych). L. 2. 50.

Rok założenia 1800. # J. B. PURGER, **Rok założenia 1800.**

w Gröden (w Tyrolu),

poleca się Wielebnemu Duchowieństwu i Szanownym Dozorom kościelnym do wykonywania

ołtarzy kościelnych i domowych jako też i cyboryów

w każdym stylu i ma znaczną ilość fotografii we wielkim formacie do łaskawego przejrzenia. Dostarcza również **stacyi w płaskorzeźbie w ramach** (w każdym życzonym stylu), jako też **wielkie żłóbki** w rozmaitej wielkości i wzorach; szczególniej polecam Wieleb. Duchowieństwu **większe żłóbki kościelne**, które się stawia na ołtarze, a które powleczone są najdelikatniejszą strzyżką sukienną. — Kosztorysy **bezpłatne**, jednakże upraszam o **zwrot** wzorów i planów, w razie gdyby zamówienie nie miało przyjść do skutku. **Ręcząc za prawdziwe wykonanie w odnośnym stylu**, polecam się łaskawym względom.

Uwaga. Kosztorysy ołtarzy i t. d. mogę wtenczas dopiero podać, gdy mi rysunki lub wzory poprzednio nadesłane będą i czy kolorowanie i złocenie tylko w połowie czy też całkiem bogato ma być wykonane. Do dokładnego obliczenia i podania ceny należy podać także jaknajszczegółowsze rozmiary. Z wielu rozmaitych świadectw, które w nagrodę otrzymałem, przytaczam tylko następujące:

Pan **J. B. Purger w Gröden** w Tyrolu dostarczył do mego kościoła parafialnego bardzo piękny **Grób Pana Jezusa,** który mnie bardzo zadowolnił. Staranne i piękne wykonanie tego Grobu nie pozostawia nic do życzenia. Czuję się zatem zobowiązanym wszystkim moim Konfratrom powyższą firmę jaknajgorręcej polecić.

Jan Cumar.
dziekan we Flitsch w Istryi.

Rzeźbione w drzewie,
w bogatej malaturze.
Wielkość figur (bez ramy)

	50 cmtr.	65 cmtr.
ze 4 figur.	fl. 550.—,	fl. 750.—,
z 5 „	fl. 750.—,	fl. 1000.—,
z 6 „	fl. 950.—,	fl. 1200.—

Cena za całą drogę krzyżową.
Z dowolną odpłatą częściową.

Madony i figury świętych każdego imienia i podług wszelkich wzorów:

1 metr wysokie,	1,15 mtr.,	1,35 mtr.,	1,50 mtr.
fl. 50.—,	75.—,	100.—,	125.—,

1,65 mtr.,	1,80 mtr.,	2 metry.
150.—,	175.—	2,25.

Klęczące aniołki i cherubiny do cyboryów i grobów świętych:

50 cmtr.,	65 cmtr.,	80 cmtr.,	1 metr,	1,15 mtr.
fl. 30.—,	60.—,	90.—,	140.—,	200.—,

za parę z posrebrzanemi i złoconemi skrzydłami.

Krzyże z Panem Jezusem bez podstawy, do zawieszania, dla szkół, na kazalnicę i t. d.

30,	40,	50,	60 cmtr.
fl. 4,50	6,75	10.—	15.— za jeden.

Tych samych wielkości z podstawą do ustawiania na ołtarze, katafalki i t. d.,

wysokie 30,	40,	50 cmtr.
fl. 6.—,	9.—,	12.— za jeden.

Ceny większych figur Pana Jezusa bez krzyża, do ustawienia na krzyżach misyjnych, na cmentarzach, kaplicach polowych i t. d.

wysokie 65 cmtr.	80 cmtr.,	1 metr,	1,15 metr.,	1,35 mtr.
fl. 10.—,	15.—,	25.—,	35.—,	50.—,

1,50 mtr.,	1,65 mtr.,	1,25 mtr.
75.—,	100.—,	180.—.

We wielkości

58,	65,	80 cmtr.
fl. 20.—,	25.—,	35 —,

z Jezusem na ręku

58,	65,	80 cmtr.
fl. 25.—,	30.—,	40.—

Pan Jezus w leżącej postawie do grobów świętych

we wielkości 80 cmtr,	1 metr,	1,15 metr.
fl. 25 —,	35 —,	50 —,

1,35 metr.,	1,50 metr.
75 —,	100.—

Figury Matki Boskiej Bolesnej z Panem Jezusem na łonie

we wielkości 80 cmtr.,	1 metr,	1,15 metr,	1,35 metr.
fl. 75.—,	100.—,	150.—,	200 —

Figury na dzień zmartwychwstania Pańskiego mam zawsze na składzie w następujących wielkościach: 50 cmtr. po 15 fl., 58 cmtr. po 20 fl, 65 cmtr. po 25 fl, 80 cmtr. po 35 fl. za figurę zupełnie gotową.

Kolekcya żłóbkowa, powleczona najpiękniejszą strzyżką sukienną, obejmuje następujące figury: Dzieciątko Jezus, Pannę Maryą i Józefa, Aniołów w górze, trzech do pięciu pasterzy, Trzech Króli, trzech służących jako też wołu i osiołka, wielbląda, kilka owiec i jagniąt. Zwyczajna wielkość figur wynosi 30 do 65 cmtr. Cena od 150 do 300 fl. za cały żłóbek i wyżej, stósownie do wielkości i liczby figur i czy ze stajenką lub bez niej.

Hurtowny handel win

W. BUCZKOWSKIEGO

Stary Rynek 73. w POZNANIU. Stary Rynek 73.

Rok.	Wina górno-węgierskie.	Za beczkę oryginal. 136 ltr. Marek
1886	Wytrawne stołowe samorodne deszczówki	160-180-200
—	Wytrawne pełniejsze stołowe . .	210-240-300
1885	Wytrawne stołowe samorodne .	180-210-240
—	Przetrawione stołowe	210-240-300
—	Wytrawne pełne szlachetne . .	270-300-360
1883	Wytrawne stołowe szlachetne . .	240-270-300
—	Przetrawione stołowe szlachetne .	300-330-360
—	Tokajskie słodkie tłuste	360-400-450
1880	Wytrawne pełne dębaki	300-360-450
—	Wytrawne stołowe pełne. . . .	270-300-330
—	Przetrawione stołowe . . .	300-330-360
1878	Przetrawione pełne szlachetne .	360-400-450
—	Tokajskie słodkie tłuste	450-500-600
	Stare wina tokajskie wytrawne, przetrawione i słodkie na butelkach $\frac{5}{8}$ ltr. od 3,00 – 15 Mk.	
	Wina słodkie dolno-węgierskie.	
	Ruster	180-240

Wina węgierskie czerwone.	Za oryginalną butelkę Marek
W rozmaitych gatunkach . . . . od	1,00- 2,00
Wina francuzkie czerwone.	
Z pierwszorzędnych domów wprost z Bordeaux w rozmait. gatunkach od	1,00- 8,00
Wina mozelskie.	
W rozmaitych gatunkach . . . . od	0,80- 5,00
Wina reńskie.	
W rozmaitych gatunkach . . . . od	0,80- 5,00
Wina reńskie musujące.	
W rozmaitych gatunkach . . . . od	2,00- 5,00
Wina hiszpańskie.	
Sherry. Madeira, Malaga, Portwein od	2,00-10,00
Szampany francuzkie.	
W różnych najlepszych prawdziwych markach	5,00-10,00
Koniaki francuzkie.	
Z pierwszorzędnych domów	3,00-10,00

Wszystkie wina butelkowe niżej 3 Mk. obliczam bez szkła. — Skrzynki, butelki jako i sądki z wyjątkiem oryginalnych, których weale nie obliczam, odbieram po obliczonej cenie, jeżeli takowe w przeciągu 6ciu tygodni w dobrym stanie franco zwrócone zostaną. — Przy odbiorze $\frac{1}{4}$ beczki ceny hurtowne, niżej tego obliczam mały procent. Wpłaty i rimessy upraszam do mnie wprost nadsyłać, zastępcy memu tylko wtenczas, jeżeli uwierzytelnioną plenipotencyą do odebrania pieniędzy wykazać się może. ☞ Kupującym za gotówkę 3 % sconto. ☜

Podarek dla młodzieży.

SIEDM

ROZMYŚLAŃ

na

NA KAŻDY DZIEŃ TYGODNIA

podług Ks. Jana Bosco,

ułożył

Ks. Bogumił Krzesiński.

Dziełko to opatrzyłem kartką wpisową przed tytułem, aby je można także użyć jako

PAMIĄTKĘ

pierwszej

KOMUNII ŚWIĘTEJ.

Cena kartonowanego egz. 20 fen., 25 egz. za 4,50 Mk., 50 egz. za 8,50 Mk., 100 egz. za 15 Mk., egz. oprawnego w płótno 35 fen., ze złotym brzegiem 50 fen., w skórkę safianową 80 fen.

Księgarnia

J. B. LANGIEGO w GNIEŹNIE

poleca

Obrazki

na pamiątkę

Pierwszej Komunii św.

po $2\frac{1}{2}$, 5, 6, $6\frac{1}{2}$, $7\frac{1}{2}$, 10, 15, 18, 20, 23, 25, 30 i 50 fenygów, także i **ozdobne paryskie** po 2—3 marek we wielkie wyborze.

Kilka używańszych gatunków mam także z niemieckim napisem na składzie.

Na życzenie przesyłam **próby na okaz**, proszę jednakże o podanie cen.

O łaskawe wczesne zamówienia uprzejmie proszę.

Z wysokim szacunkiem

J. B. LANGE.

Przy zamówieniach od 5 marek począwszy przesyłka franko.

KSIĄŻKI DO NABOŻEŃSTWA

NAKŁADU

J. B. LANGIEGO w GNIEŹNIE.

KSIĄŻKA DO NABOŻEŃSTWA

dla wszystkich katolików, szczególniej katolików archidyecezyi gnieźnieńskiej i poznańskiej. Z polecenia Najprzewiel. Arcybiskupa **DUNINA** ułożona. Na nowo z rozkazu Najprzewielebniejszego Arcybiskupa X. Leona Przyłuskiego po raz drugi przejrzana.

Oprawna w czarną skórkę z żółtym brzegiem 2 marki, ze złotym brzegiem 3 marki, w szagrenową skórkę 4 marki 50 fen., z okuciem 6 marek.

PORADNKI NIEBIESKI

czyli zbiór modlitw dla użytku chrześcian rzymsko-katolickich z różnych książek do nabożeństwa przez zwierzchność duchowną szczególniej zaleconych ułożony, z dodatkiem wielu litanii i najużywańszych pieśni nabożnych. (Zebrane przez ś. p. X. Oficyała Korytkowskiego)

16°. Str. 896. Oprawne w safianową skórkę po 6 M., w ozdobnych oprawach po 9, 12, 13, 15, 18 i 20 marek.

PERŁA NIEBIESKA

Modlitewnik katolicki, zawierający nabożeństwa w czasie Mszy ś. i Nieszpór, modlitwy, litanie, Różańce oraz najużywańsze pieśni kościelne,

przez Ks. *** z archidyecezyi Gnieźnieńskiej. Ozdobione obrazkami do Mszy ś. i Stacyami.

Oprawne w czarną skórkę 1,50 M., ze złoconym brzegiem 2 M., z okuciem 3 M., ozdobnie oprawne po 4, 5 i 6 M.

KSIĄŻECZKA DO NABOŻEŃSTWA

dla młodzieży ułożył X. W Enn.

Oprawne po 40, 60 fen. i 1 mk. 10 egzemplarzy i wyżej z rabatem 20 §.

MODŁY SERDECZNE

czyli nabożeństwo dla prawowiernych katolików w biegu całego roku porządkiem ułożone.

8°. Str. 330. Oprawne po 1,50, 2 i 3 marki.

WYBÓR MODLITW

na uproszenie świątobliwego życia, szczęśliwej śmierci i chwały wiekuistej, z dzieł różnych pobożnych pisarzy już przed dwustu laty zebrany, teraz poprawiony i na nowo wydany oraz obrazkami do mszy św. ozdobiony.

16°. Str. 608. Format dogodny kieszonkowy, druk wielki, oprawne w czarną skórkę 1.50 mk., ze złotym brzegiem 2 marki, z okuciem 3 marki, ozdobnie oprawne po 4, 5 i 6 marek.

WIELKI OGRÓD OWOCOWY

zawierający modlitwy poranne i wieczorne, podczas Mszy św., przed i po spowiedzi, do Najśw. Sakramentu, jako i do Najśw. Maryi Panny i Wszystkich Świętych przez O. Marcina z Kochem z zakonu Kapucynów, przełożony z niemieckiego na język ojczysty przez X. T. K.

Oprawne w skórkę 3 marki, ze złoconym brzegiem 4 marki.

KSIĄŻECZKA DO NABOŻEŃSTWA

dla chrześcian katolików. Wydanie jedenaste. Piękny zbiorek modlitw dla młodzieży.

Oprawne po 75 fen., 1 mk., 1,20 mk., 1,50 mk., 2 i 3 marki. Przy zamówieniach większych ilości ceny znacznie zniżone.

O DZIĘKCZYNIENIU

czyli uwagi o wdzięczności względem Boga wyjęte z pism O. W. Fabra. Cena 1,50 mk.

Osobne wydania dla mężczyzn i dla kobiet.

ŚPIEWNIK

dla użytku wiernych chrześcian katolików. Zawierający 600 pieśni, jako to: pieśni codzienne, msze święte, pieśni na uroczystości Pańskie, na święta Matki Boskiej i Świętych Pańskich, niemniej pieśni przygodne, psalmy, suplikacye i t. p.

Drugie zupełnie poprawione i pomnożone wydanie. Egzemplarz broszurowany 1 mk., kartonowany 1,25 mk., oprawny 1,50 i 2 marki.

Przy zamówieniach od 5 marek począwszy przesyłka franko.

Nakładem i drukiem J. B. Langiego w Gnieźnie.